

VEZETŐI PROGRAM

„Az iskola nem arra való, hogy az életre készítsen fel, hanem hogy maga is élet legyen.”

/Karinthy Frigyes/¹⁵

Vezetési alapelvek

Vezetői munkám alapját a törvényesség, a mindenkor érvényben lévő jogszabályi környezet, a fenntartó, valamint az intézményt érintő alapidokumentumok – különösen a Pedagógiai Program, a Szervezeti és Működési Szabályzat, illetve a Házi rend – képezik. A Dunakeszi Tankerületi Központtal kialakított konstruktív, együttműködésen alapuló szakmai kapcsolat szintén meghatározó támpontot jelent számomra a felelős és megalapozott vezetői döntések meghozatala során.

Intézményvezetőként elsődleges feladatommak tartom az iskola jogszabályokban rögzített feladatainak szakszerű végrehajtását, az intézmény működésének hatékonyságát, stabilitását és folyamatos fejlesztését. Kiemelt célom a változó környezeti és oktatási feltételekhez való sikeres alkalmazkodás, a tanulói és munkavállalói jóllétet támogató környezet kialakítása, valamint az iskola külső és belső képviseletének magas szintű ellátása.

Napjaink gyorsan változó, digitalizálódó világában, vezetőként elengedhetetlennek tartom a korszerű intézményirányítás és a digitális vezetés elveinek érvényesítését. Töreksem arra, hogy az intézmény irányításában és adminisztrációjában kihasználjam a modern információs technológiák adta lehetőségeket, ami hozzájárul az iskola működésének hatékonyabbá és átláthatóbbá tételéhez. A digitális kommunikációs csatornák és tanulástámogató platformok integrált alkalmazásával kívánom erősíteni a belső információáramlást és az együttműködést, ezzel is segítve a pedagógusok munkáját és a tanulók eredményes fejlődését.

Munkám során a fenntarthatóság elvét is szem előtt tartom, és azt szemléleti alapelvként igyekszem beépíteni az intézmény mindennapjaiba. Célom, hogy az iskola működése és pedagógiai tevékenysége is tükrözze a fenntarthatóság iránti elkötelezettségünket: törekszünk az erőforrások felelős felhasználására, a környezettudatos működésre és a diákok fenntarthatósági szemléletének formálására. Úgy vélem, hogy a fenntarthatóságra nevelés és a környezeti értékek védelme hosszú távon az intézményünk jövőbeli sikerének egyik kulcsa. Ez a szemlélet egyaránt szolgálja a jelen és a jövő generációinak érdekeit.

Meggyőződésem, hogy az iskolavezetés csak abban az esetben lehet hatékony, ha az intézmény munkatársi közössége egységes csapatként támogatja annak működését. Vezetőként fontosnak tartom, hogy a nevelőtestület tagjai partnerként jelenjenek meg a döntések előkészítésében és végrehajtásában, és hogy a közös célok mentén alakuljon ki az azonos irányú pedagógiai szándék. Olyan iskolát képzelek el, ahol az egyéni szakmai törekvések harmóniában állnak az intézményi célkitűzésekkel, és ahol a pedagógusok alkotói szabadsága teret kap, ezzel is

¹⁵ Így írtok ti, 1912.

hozzájárulva az intézmény szakmai és pedagógiai megújulásához, innovatív működéséhez és eredményességéhez. Fontosnak tartom az innovációra való nyitottságot: elvárom és támogatom, hogy tantestületünk tagjai folyamatosan keressék és alkalmazzák a korszerű módszertani megoldásokat. Az innováció és a pedagógiai megújulás iránti elköteleződés révén biztosíthatjuk, hogy iskolánk lépést tartson a 21. századi oktatás kihívásaival, és tanulóink versenyképes tudást szerezhessenek.

A vezetői feladatok ellátása során továbbra is építeni kívánok vezetőtársaim – a munkaközösség-vezetők, csoportvezetők és az ifjúságvédelmi felelős – támogatására. A döntéshozatali folyamatokban kiemelten fontos számomra a közösségi véleményformálás: a munkaközösség-vezetőkön keresztül minden kolléga véleményére számítok, emellett rendszeres párbeszédet tartok fenn a diákönkormányzattal és a szülői közösséggel is. Jó példája ennek az évente többször megvalósított szülői értekezlet és fogadóóra szervezése, illetve a diákönkormányzat által kezdeményezett, tanulói aktivitást ösztönző programok támogatása, amelyek az iskolai közösségépítést és az intézményi élet gazdagítását szolgálják.

Természetesen a két telephelyes működésből adódó vezetői felelősségek is kiemelt figyelmet igényelnek. Fontosnak tartom, hogy mindkét telephelyen rendszeresen jelen legyek, és közvetlen kapcsolatot ápoljak az ott dolgozó kollégákkal, tanulókkal. A két telephely összehangolt működését jól szervezett belső kommunikációval, az információk folyamatos megosztásával, valamint a feladatok átgondolt delegálásával biztosítom. Külön figyelmet fordítok arra, hogy az iskola egységes értékrendje és szakmai színvonala mindkét helyszínen egyaránt érvényesüljön. A vezetőtársakkal szorosan együttműködve gondoskodom arról, hogy a telephelyek között kialakuljon az erős együttműködés és kölcsönös támogatás kultúrája, hiszen meggyőződésem, hogy a két telephely adta sokszínűség megfelelő koordinációval az intézmény előnyére válhat.

A kéttannyelvű oktatás fejlesztésének lehetőségei

Az intézmény a térségben kiemelkedő szerepet tölt be a nyelvoktatás terén, két tanítási nyelvű programjával. Bemutatom a kéttannyelvű oktatás pedagógiai előnyeit, iskolánk jelenlegi helyzetét e téren, valamint fejlesztési javaslataimat – különös tekintettel a német nyelvi képzés vonzerejének növelésére. Célom, hogy a kéttannyelvű képzés minősége és vonzereje tovább növekedjen, az angol és a német nyelv egyaránt megerősítést kapjon, és diákjaink szívesen válasszanak bármely idegen nyelvi irányt tanulmányaik során.

A kéttannyelvű oktatás pedagógiai előnyei

A kétnyelvű oktatás számos pedagógiai szempontból előnyös a tanulók számára, különösen korai kezdés esetén. A 6–7 éves gyermekek életkori sajátosságai – a kíváncsiság, a nagyfokú tanulási kedv és a közlési vágy – ideális alapot nyújtanak a korai nyelvtanuláshoz. Számukra a nyelvtanulás ebben a korban még játékos tevékenység, így a korai kezdés természetes módon

épül be a mindennapjaikba. Kutatások igazolják, hogy a gyerekkorban elkezdett második nyelv elsajátítása felgyorsítja a kiegyensúlyozott kétnyelvűség kialakulását, és az általános iskolás korban kezdők hamarabb érik el a magas szintű nyelvtudást, mint azok, akik csak később kezdik a nyelvtanulást.¹⁶ Mindez arra utal, hogy a korai nyelvoktatás hosszú távon megalapozza a sikeres nyelvtudást.

Pedagógiai szempontból a kéttannyelvű környezet a kognitív és szociális kompetenciák fejlődését is támogatja. A második nyelv használata serkenti az agyi fejlődést és a kreatív gondolkodást: a kétnyelvű oktatásban részesülő tanulók például jobb eredményeket érhetnek el a problémamegoldást igénylő feladatokban. A kétnyelvűség egyben hatékony memóriafejlesztő is: a kétnyelvű gyerekek bizonyítottan könnyebben jegyeznek meg neveket, útvonalakat, tárgyakat, és ezt a pozitív hatást életük minden területén kamatoztatni tudják.¹⁷ Továbbá a több nyelven való gondolkodás rugalmasságot ad: a kétnyelvű gyerekek rugalmasabban tudnak váltani különböző nyelvi rendszerek között, ami fejleszti általános gondolkodási képességeiket és kreativitásukat. Mindezek a kompetenciák nem csupán a nyelvórákon, hanem más tantárgyak tanulásában is előnyt jelentenek.

Az interkulturális nevelés terén is kiemelkedő előnyöket nyújt a kéttannyelvű oktatás. Az idegen nyelv tanulása nem pusztán nyelvi készségek elsajátítását jelenti, hanem egy másik kultúra értékeinek megismerését is lehetővé teszi. A célnyelvi és az anyanyelvi kulturális tartalmak integrálása segíti a tanulókat abban, hogy nyitottabbá és elfogadóbbá váljanak más népek iránt, miközben saját nemzeti kultúrájukat is mélyebben megértik.¹⁸ A kutatások szerint a kétnyelvű közegben nevelkedő gyermekek empátikusabbak és érzékenyebbek más kultúrák iránt, hiszen megtanulják több nézőpontból szemlélni a világot. Ez hosszú távon a társadalmi kompetenciákat, toleranciájukat is erősíti. Összességében elmondható, hogy a kéttannyelvű oktatásban részt vevő tanulók nemcsak magas szintű nyelvtudásra tesznek szert, hanem olyan kognitív, szociális és kulturális többletet is kapnak, amely felnőttkorukban tanulmányi, munkaerő-piaci és személyes téren egyaránt kamatozik.¹⁹

A jelenlegi osztályszerkezetek és nyelvi képzés

Iskolánkban jelenleg majdnem minden évfolyamon négy osztály működik, eltérő tantervű csoportokkal. Ezek közül két osztály angol kéttannyelvű (felső tagozaton vannak emelt szintű csoportjaink is), egy osztály német nyelvű kéttannyelvű, és egy osztály általános tantervű. Ez alól néhány évfolyam kivételt képez a létszámok és igények alakulása miatt. Az 1. évfolyamon például a 2024/2025-ös tanévben csak három osztály indult összesen. A 4. évfolyamon jelenleg három kéttannyelvű osztály, az 5. évfolyamon pedig két kéttannyelvű és egy emelt szintű osztály működik, valamint ezen a két évfolyamon egy-egy német kéttannyelvű osztály indult (ebben az évfolyamsávban így 4 kéttannyelvű és 1 normál osztály van). Mindez jelzi, hogy az angol nyelv iránti igény erőteljesebb, míg a német iránti érdeklődés visszaesett az utóbbi időben. Az általános tantervű osztályokban a tanulók idegen nyelvi képzése 4. osztályban kezdődik

¹⁶ folvoiratok.oh.gov.hu

¹⁷ britmag@ariskola.hu

¹⁸ kassaiszolnok.hu

¹⁹ britmag@ariskola.hu

(angol nyelven), szemben a kéttannyelvű osztályokkal, ahol már 1. osztálytól folyik szervezett nyelvtanítás. Így a kéttannyelvű tagozatra járó diákok korábban és intenzívebben találkoznak az idegen nyelvvel, mint normál tanrendű társaik, az ő nyelvi fejlődésüket anyanyelvi lektor is segíti.

A két tanítási nyelvű program keretében az angol és német tagozatos osztályokban a tanulók emelt óraszámban (heti öt órában) tanulják a célnyelvet, már első osztálytól. Ezt egészíti ki, hogy minden évfolyamon három tantárgyat idegen nyelven tanítunk, életkori sajátosságokhoz igazodó megoszlásban. Alsó tagozaton jellemzően olyan készség-tantárgyak kerülnek angol vagy német nyelven tanításra, mint például az ének-zene, vizuális kultúra és technika és tervezés vagy testnevelés. A tapasztalatok szerint ezek a játékos, tevékenység-központú órák kiválóan alkalmasak a nyelvi alapok lerakására: a gyerekek dalokon, mondókákon, játékos feladatokon keresztül sajátítják el a célnyelvet gátlások nélkül. A negyedik évfolyamtól – amikor a szókincsük és nyelvi magabiztosságuk már jelentősen bővült – bevezetésre kerülhetnek a komplexebb tantárgyak idegen nyelven, például a környezetismeret. Felső tagozaton pedig egyes társadalmi vagy természettudományos tantárgyakat oktatunk angolul/németül (mint például természettudomány vagy célnyelvi civilizáció), ezzel biztosítva, hogy a tanulók szaknyelvi szinten is fejlesszék készségeiket. Természetesen az anyanyelvi kompetenciák megalapozása is kiemelt: a magyar nyelv és irodalom tantárgyak, valamint más alapvető műveltségi területek magyar nyelven folynak. A két tanítási nyelvű tanterv így egyszerre biztosítja a magyar alapműveltség elsajátítását és a magas szintű idegennyelv-tudás kialakulását.

Fontos eredmény, hogy a kéttannyelvű oktatásban résztvevő diákjaink nyelvtudása nyolcadik évfolyam végére általában messze meghaladja a hagyományos programban tanulókéét. Célunk, hogy a tanulók jelentős része 8. osztály végére sikeresen letegye a B1 vagy akár B2 szintű (középfokú) nyelvvizsgát az adott idegen nyelvből. Már kifejezetten jól társalognak az adott idegen nyelven, aktuális (nem szaknyelvi) cikkeket és előadásokat tudnak értelmezni, valamint részletgazdag szöveget is tudnak írni a megfelelő nyelven. Ez nem csupán visszajelzés a program hatékonyságáról, de nagy előnyt is jelent a diákoknak a középiskolai felvételen és későbbi tanulmányaik során.

Nyelvi készségeket fejlesztő programok

A tanórai munkán túl iskolánk számos belső és külső programmal támogatja a nyelvi kompetenciák fejlesztését és a nyelvtanulás iránti motiváció erősítését. Nyelvi hét keretében minden tanévben egy tematikus hetet szentelünk az idegen nyelveknek: ilyenkor projektmunkák, játékos vetélkedők, kulturális bemutatók zajlanak angolul és németül az iskola egész közösségének bevonásával. A tanulmányi versenyek és vetélkedők terén bátorítjuk diákjainkat az idegen nyelvi megmérettetésekre. Rendszeresen indulnak tanulóink angol és német nyelvű vers- és prózamondó versenyeken, regionális és országos nyelvi versenyeken, valamint házibajnokságokat is szervezünk (például angol helyesírási verseny, német nyelvi kvíz). Ezek az események nemcsak a tehetséggondozást szolgálják, hanem sikerélményt és önbizalmat is adnak a nyelvhasználatban.

Iskolai nyelvhasználati projektek révén a mindennapi életben alkalmazható nyelvtudást igyekszünk fejleszteni. Ilyen például az idegen nyelvű énekkar, ahol angol vagy német nyelvű dalokat

adnak elő a gyerekek karácsonykor és más jeles alkalmakkor, vagy a két tannyelvű osztályok által készített idegen nyelvű iskolai újság/faliújság, amelyben a tanulók saját cikkeket, rajzokat publikálnak angolul, németül. E projektek során a diákok kreatív módon, valódi kommunikációs helyzetekben használhatják a nyelvet, ami erősíti alkalmazási készségüket.

Külső programok terén kiemelten fontosak a tanulmányutak. Iskolánk korábban sikeres testvériskolai kapcsolatot ápolt ausztriai (karintiai) partnerintézményekkel, amelynek keretében tanulóink rövid időre bekapcsolódhattak egy osztrák iskola életébe, illetve vendégül láttunk kint tanuló diákokat. Ezek a programok sajnálatos módon az utóbbi években szüneteltek, de újbóli beindításuk stratégiai célunk (lásd fejlesztési javaslatok). Emellett angol nyelvi területen is ösztönözzük a nemzetközi kapcsolatokat: például angliai nyelvi táborok vagy máshonnan érkező anyanyelvi vendégtanárok bevonása révén. A külföldi tanulmányi kirándulások – legyen az akár egy londoni városnézés vagy egy bécsi múzeumlátogatás – maradandó élményt és motivációt jelentenek a tanulóknak, hiszen testközelből tapasztalhatják meg, milyen idegen nyelvi környezetben helytállni. Fontos továbbá a helyi közösség nyelvi programjaiba való bekapcsolódás: a városi idegennyelvi versenyek, regionális kulturális napok (például Európai Nyelvi Nap rendezvényei) szintén teret adnak diákjainknak a gyakorlásra és a megmérettetésre.

E sokrétű programkínálat hozzájárul ahhoz, hogy a nyelvtanulás ne szorítkozzon a tanórákra, hanem az iskola életének természetes részévé váljon. A diákok változatos helyzetekben, élményszerű formában használhatják az angol és német nyelvet, ami fokozza nyelvtudásuk alkalmazhatóságát és elmélyíti kulturális ismereteiket.

A német nyelv oktatásának kihívásai iskolánkban

Az elmúlt évek során iskolánkban a német kéttannyelvű tagozat iránti érdeklődés érezhetően csökkent. Ugyan minden évfolyamon stabilan indul egy németes osztály, de érezhetően nagyobb az érdeklődés az angol nyelv iránt. A németet első idegen nyelvként tanuló diákok aránya visszaesett. Ez a trend nem csak iskolánkat érinti: országos szinten is hasonló jelenség figyelhető meg. A Központi Statisztikai Hivatal adatai alapján 2020/21-ben még mintegy 157 ezer általános iskolás tanult németül, míg 2024/25-re ez a szám 117 ezerre csökkent. Ugyanebben az időszakban az angolt tanulók száma 359 ezerről 440 ezerre emelkedett. Ez jól mutatja a társadalmi preferenciák eltolódását: az angol nyelv térnyerése mellett a német nyelv háttérbe szorulóban van.

Konkrét iskolai programjaink terén is megmutatkoztak a német nyelvű képzés nehézségei. A korábban nagy népszerűségnek örvendő karintiai tanulmányutak az utóbbi időben elmaradtak – részben anyagi és szervezési okokból, részben pedig azért, mert kevesebb család érdeklődött a német nyelvű utazási lehetőségek iránt. Ez sajnálatos, hiszen ezek a csereprogramok fontos motivációt és gyakorlási alkalmat jelentettek a németet tanulóknak. Emellett tapasztaljuk, hogy a német nyelvi versenyeken, programokon is kevesebb diák vesz részt, mint korábban, ami a csökkenő létszámú németes csoportokból is fakad.

A német nyelv iránti érdeklődés visszaesése komplex okokra vezethető vissza. Társadalmi tendencia, hogy a szülők és diákok elsődlegesen az angolt tekintik „hasznos” nyelvnek, mivel globális lingua franca szerepe megkérdőjelezhetetlen. Sokan úgy gondolják, hogy angolul

„mindenképpen meg kell tanulni”, míg a németet gyakran csak második idegen nyelvként vagy nem is tanulják. Ezt erősítik a mindennapok tapasztalatai is: az interneten, popkultúrában, turizmusban az angol nyelv dominanciája miatt a fiatalok természetes közege is az angol. Szülői attitűdök terén is érezhető, hogy a beiratkozáskor sokan úgy vélik, gyermekük számára az angol nyelvű osztály választása jelenti a „biztos jövőt”. Gyakran hallani olyan véleményeket, miszerint „angolul úgyis meg kell tanulni, a német ráér később is”. Ez az attitűd megnehezíti a német tagozat feltöltését, hiszen, ha kevés a jelentkező, az osztály indítása is kérdésessé válhat.

További tényező a német nyelv megítélése, mint nehezebben elsajátítható nyelv. A német nyelv bonyolultabb nyelvtana, a ragozási rendszer és a kiejtés sajátosságai sokak számára első ránézésre ijesztőbbek, mint az angol (amelyet – bár szókincse ugyancsak nagy – gyakran „könnyebbnek” tartanak). Emiatt egyes szülők attól tarthatnak, hogy gyermeküknek a némettanulás nagyobb kihívást jelentene, és inkább az angolt választják, amit a közvélekedés könnyebben megtanulhatónak ítélt. Bár e percepció nem feltétlenül helytálló mindenki számára, létezése befolyásolja a választásokat.

Mindezen problémák nem csak általános iskolai szinten hatnak, hanem kihatnak a középiskolákra is. A régió középiskoláinak visszajelzései alapján (pl. Dunakeszi Radnóti Miklós Gimnázium, Dunakeszi IV. Béla Király Gimnázium, Váci Madách Imre Gimnázium) a német nyelvi előképzettséggel érkező tanulók utánpótlása is szűkös. A középiskolai német nyelvi tagozatok, két tannyelvű gimnáziumi osztályok azzal szembesülnek, hogy kevesebb diák érkezik megfelelő némettudással vagy motivációval, mivel az általános iskolában kevesebben tanultak németet magas szinten. Ez egy ördögi kör: ha kevesebb a németet tanuló általános iskolás, akkor kevesebb lesz a középiskolában is, ami hosszabb távon a felsőfokú nyelvtudást igénylő szakmákban (pl. német nyelvterülettel kapcsolatban álló cégeknél, intézményeknél) is munkaerőhiányt generálhat. Éppen ezért az általános iskolai szinten is fontos a német nyelv oktatásának megtartása és fellendítése – nem csak intézményünk, hanem tágabb közösségünk, régiónk érdekében is.

Javaslatok a német nyelv népszerűsítésére és a kéttannyelvű program fejlesztésére

A fenti kihívások ismeretében vezetői programomban kiemelt célként kezelem, hogy növeljük a német nyelvi képzés vonzerejét, miközben az angol tagozat erősségeit is megőrizzük. Az alábbi konkrét intézkedéseket és programokat javaslom bevezetni vagy megerősíteni:

- Minden tanévben kijelölnénk egy napot, amely teljes egészében a német nyelv és kultúra köré épül. Ezen a napon német nyelvű projektek, játékok, kulturális programok (pl. német nyelvű színdarab a diákoktól, német ételek kóstolója, német dalok tanulása) zajlanának. Meghívhatnánk a helyi német felmenőkkel rendelkező lakosokat, vagy akár Németországból/Auszbriából érkező vendégeket. A Német Nap célja, hogy a diákok számára vonzóvá, „élővé” tegye a nyelvet, és pozitív élményekhez kösse azt.
- Újraindítanánk és kibővítenénk a korábbi karintiai tanulmányutakat, csereprogramot. Törekednünk kell testvériskolai kapcsolat kialakítására Karintiában vagy más német nyelvű régióban. Lehetővé tennénk, hogy évente legalább egyszer rövid tanulmányút keretében a

németes diákok Ausztriába vagy Németországba látogathassanak (pl. 7–8. osztályban egy többnapos kirándulás formájában). Ugyanígy fogadnánk német anyanyelvű diákcsoportokat is iskolánkban. Ezek az utazások és találkozások első kézből nyújtanak motivációt: a gyerekek megtapasztalják, hogy a német nyelv valódi kommunikációra használható, barátságok szövődhetnek, élményekkel gazdagodnak, és a nyelvtanulás célja kézzelfoghatóvá válik.

- Göd városának környékén jelen lévő német kötődésű szervezetek bevonása fontos erőforrás. Felvesszük a kapcsolatot a német nemzetiségi szervezetekkel, amelyek gyakran szívesen támogatják nyelvi-kulturális programokat (például anyagi hozzájárulással a Német Naphoz vagy díjjal a legjobb németes diákoknak). Továbbá számba vesszük a környékbeli német érdekeltségű cégeket (pl. autóipari beszállítók, szolgáltató központok), amelyek esetleg együttműködési lehetőséget kínálhatnak (üzemlátogatás németül, gyakornoki program a nyelvet jól beszélő végzős diákoknak, stb.). Ha a diákok és szülők látják, hogy a német nyelvnek helyben is gyakorlati haszna van, és értékes kapcsolatokra tehetnek szert általa, motiváltabbak lesznek a tanulására.
- Fontosnak tartom, hogy a szülőket megnyerjük a német tagozat ügyének. Ennek érdekében tájékoztató fórumokat szerveznénk a beiratkozás előtt álló szülőknek, ahol bemutatjuk a kéttannyelvű német oktatás hosszú távú előnyeit. Kiemelnénk a német nyelv által nyitott középiskolai továbbtanulási lehetőségeket: például a már említett gimnáziumok kéttannyelvű német osztályait, illetve más rangos középiskolákat, ahová a mi németet tanult diákjaink sikerrel felvételizhetnek. Szervezhetünk olyan alkalmakat, ahol régi diákjaink mesélnek a szülőknek és tanulóknak arról, hogy ők hogyan profitáltak a német tanulásból középiskolában vagy akár az egyetemen, munkájuk során. A személyes példák, sikertörténetek meggyőzően mutathatják be, hogy a német nyelv is lehet „ugyanolyan értékes” befektetés, mint az angol.
- A német nyelvórák módszertanát is frissíteni kell annak érdekében, hogy a diákok élvezetesnek és motiválónak találják. Támogatnánk, hogy a német szakos kollégák továbbképzéseken vegyenek részt, megismerjék más kéttannyelvű iskolák bevált módszereit. Bevezetnénk például projektalapú nyelvórákat a német csoportokban is (hasonlóan ahhoz, ahogy az angolnál már gyakoroljuk): több valós témát dolgoznának fel a gyerekek (pl. készítsenek német nyelvű plakátot kedvenc filmjeikről, tartsanak prezentációt németül egy számukra érdekes témáról, stb.). Emellett nagyobb hangsúlyt kapna a digitális eszközök használata (nyelvtanuló appok, online játékok, videók) a németoktatásban, hiszen a mai gyerekek számára ezek vonzóak. A kiscsoportos foglalkozások és a kommunikáció-központú óravezetés szintén kulcs a kedvcsináláshoz – fontos, hogy a német órákon is minél több sikerélmény érje a tanulókat, bátran megszólaljanak németül.
- Felvesszük és szorosabbra fűzzük a kapcsolatot a környékbeli és budapesti középiskolák német nyelvi tagozataival. Meghívánk a gimnáziumok képviselőit, tanárait egy-egy nyílt napra vagy szakmai napra iskolánkba. Ők tájékoztatnák a diákokat (és szülőket) a továbbtanulási lehetőségekről, követelményekről, és bemutatnák, milyen előnyökkel jár egy jó németes háttér a gimnáziumban. Cserébe mi is szerveznénk látogatást németet tanuló diákjainknak ezekbe az iskolákba, ahol egy délelőtti erejéig beülhetnének órákra, találkozhatnak középiskolás diákokkal. Ezek az élmények segítenek célt adni a nyelvtanulásnak: a

gyerekek látják, hová juthatnak el a némettel, milyen közösség vár rájuk, ha kitartanak mellette.

- A német nyelv oktatásában is, hasonlóan az angol két tanítási nyelvű osztályokhoz, szükség van idegen anyanyelvű német nyelvi lektor felkutatására és az alkalmazása lehetőségeinek vizsgálatára.

Fenti javaslataim egymást erősítve járulnak hozzá ahhoz, hogy a német nyelvi képzés ismét vonzó alternatívává váljon. Természetesen az angol kéttannyelvű tagozat fejlesztését is folytatni kívánjuk, hiszen célunk mindkét idegen nyelv magas szintű oktatása. A két tagozatot nem egymás riválisaként, hanem egymást kiegészítve képzeljük el: mindkettő más-más előnyöket kínál, és a tanulóknak azt kell érezniük, hogy bármelyiket választják, kiváló lehetőségekhez jutnak.

Célkitűzés és elvárt eredmények

A tervezett intézkedésekkel azt kívánom elérni, hogy iskolánk kéttannyelvű képzéseinek minősége és vonzereje tovább növekedjen. Az angol nyelvi tagozat esetében meg kívánjuk őrizni vezető szerepünket és kiváló eredményeinket, folyamatosan igazodva a 21. századi nyelvoktatás kihívásaihoz. A német nyelvi tagozat tekintetében pedig konkrét cél, hogy minden évfolyamon megfelelő létszámú jelentkezővel induljon önálló német kéttannyelvű osztály. Szeretném elérni, hogy a beiratkozó szülők és gyerekek szemében a német tagozat egyformán vonzó választás legyen az angol mellett. Ennek jelei lehetnek többek között: növekvő jelentkezési számok a németes osztályokba, magasabb részvétel a német nyelvi versenyeken, illetve jobb tanulmányi eredmények (pl. nyelvvizsgák számának emelkedése) a németből.

Hosszabb távon azt szeretném, hogy iskolánk minden végzős diákja legalább egy idegen nyelvből magabiztos, használható tudással rendelkezzen, és közülük minél többen kettő idegen nyelvet is ismerjenek. A kéttannyelvű program erősítése révén biztosítjuk, hogy tanulóink versenyképes nyelvtudással folytathassák tanulmányaikat középiskolában. Mind az angol, mind a német nyelv terén törekszünk a magas színvonalra: jól képzett pedagógusokkal, korszerű módszerekkel és gazdag nyelvi környezettel támogatjuk diákjainkat.

A felső tagozat költözése a Jávorka utcai épületekbe – célok, feltételek és megvalósítás

A költözés célja és előnyei pedagógiai, szervezeti és infrastrukturális szempontból

Pedagógiai szempontból a felső tagozat átköltöztetésének elsődleges célja a tanulók életkori igényeihez jobban igazodó, nyugodt és fejlesztő környezet biztosítása. Az 5–8. osztályos diákok külön épületben történő elhelyezése lehetőséget ad arra, hogy az oktatási módszerek és programok még inkább az ő korosztályukhoz legyenek szabva. Külön termek állhatnak rendelkezésre a szaktantárgyak (pl. természettudományok, informatika, nyelvórák) számára, melyek modern eszközökkel felszerelhetők. Ez a változás segíti a tanulók fokozatos önállósodását is, hiszen a felsős diákok egy saját, „mini középiskolai” hangulatú környezetben tanulhatnak, ami felkészíti őket a későbbi iskolaváltásra. Emellett a kisebbek és nagyobbak elkülönítése csökkenti az egymás zavarását, és nyugodtabb légkört teremt mindkét korcsoport számára.

Szervezeti szempontból a két telephelyen működő iskola átláthatóbb működést eredményez. A jelenleg meglehetősen zsúfolt Petőfi Sándor utcai épület tehermentesül: az alsó tagozat és a felső tagozat fizikai szétválasztása révén csökken a folyosók és tantermek leterheltsége, ezáltal biztonságosabbá és szervezettebbé válik a mindennapi ügymenet. Az intézmény vezetése számára lehetővé válik, hogy az alsó és felső tagozat ügyeire jobban odafigyeljen külön-külön, hiszen a két korcsoport eltérő problémái, programjai külön figyelmet igényelnek. A munkarend és az órarend összeállítása is rugalmasabb lesz, mivel kevesebb ütközés lesz a közös helyiségek használatában (pl. szaktantermek, ebédlő, udvar). A felsős tanulók külön épületben való elhelyezése erősíti az évfolyamok közötti kohéziót is: kialakulhat egy felsős diákélet saját hagyományokkal, programokkal (pl. felsős projektnapok, diákönkormányzati ülések saját helyszínen), miközben az iskola egésze továbbra is egy szervezet marad.

Infrastrukturális szempontból a piarista épületek használatba vétele jelentős fejlesztést jelent az iskola számára. Az új telephelyen rendelkezésre álló tantermek jó állapotúak, tágasabbak, így magasabb színvonalú tárgyi feltételeket biztosítanak az oktatáshoz. Az iskola két épületben összességében nagyobb területen működhet: több terem, külön szaktermek, csoportszobák nyílnak meg a pedagógiai munka támogatására. A felső tagozatosok épületében kialakítható két természettudományos szaktanterem, nyelvi bontó terem vagy két informatikaterem a digitális kompetenciák fejlesztésére, amire a korábbi zsúfoltság miatt szűkösen volt lehetőség. Az alsósok számára a Petőfi utcai főépületben felszabaduló helyiségekben fejlesztőszobákat, logopédiai termet és napközis szobát alakítunk ki. Emellett két termet szánunk digitális kultúra oktatására is, lehetőséget teremtve a tantárgyak csoportbontásban történő oktatására. A tantermek teljes berendezése számítógépekkel történik, melyek váltakozva használhatók a különböző tantárgyak oktatása során és méréseknél.

A költözés révén az intézmény infrastrukturális kapacitása bővül, és mindkét telephelyen komfortosabb, biztonságosabb környezet várja a diákokat (pl. kisebb létszám jut egy-egy mosdóra, öltözőre, kevesebb a torlódás szünetekben). A Jávorka utcai telephely udvara és környezete is

alkalmas lehet udvari foglalkozásokra, szabadidős tevékenységekre, ami további előnyt jelent a felsős korosztály számára.

A költözéshez kapcsolódó tárgyi és személyi feltételek

A sikeres költözés elengedhetetlen feltétele a megfelelő tárgyi (infrastrukturális) és személyi feltételek biztosítása mindkét épületben.

- A felső tagozatos igazgatóhelyettest át kell helyezni a piarista épületbe, hogy helyben irányítsa és ellenőrizze a felső tagozat napi működését. Az ő állandó jelenléte biztosítja, hogy a pedagógusok és diákok a helyszínen azonnali vezetői támogatást kapjanak, valamint a felmerülő problémákra gyorsabban reagálhassunk. Emellett szükséges egy iskolatitkár áthelyezése vagy kinevezése a piarista telephelyre. Az iskolatitkár ott helyben intézi majd a felsős diákok adminisztratív ügyeit (naplók vezetése, hiányzások kezelése, szülői megkezesések fogadása, stb.), és kapcsolatot tart a főépület (A épület) adminisztrációjával. Ez a személyi feltétel kulcsfontosságú ahhoz, hogy a két telephely adminisztratív szempontból is zökkenőmentesen, egységes intézményként működjön.
- A piarista épületekben nincs teljes értékű tornaterem – csak kisebb belmagasságú torna helyiség –, ezért a felső tagozatos testnevelés órák bizonyos számú megtartását továbbra is a Petőfi Sándor utcai sportlétesítményben (Huzella Tornacsarnok) kell biztosítani. Ennek tárgyi feltétele, hogy az órarend kialakításánál figyelembe vesszük a két telephely távolságát és az átjárás idejét. Ügyelni kell arra, hogy a felsős osztályok testnevelés órái előtt és után legyen elegendő idő az utazásra (gyalogosan vagy iskolabusz segítségével, ha szükséges) a Jávorka utcai telephely és a tornacsarnok között. Megfelelő kíséretet és felügyeletet is szervezünk a diákok számára az átvonulásokhoz, biztosítva a biztonságukat. A „visszaszervezés” azt jelenti, hogy a felsősök testnevelése bizonyos mértékben ismét a saját iskola tornatermében zajlik majd (amint a két telephelyes működés elindul, a tornacsarnok kapacitását megosztjuk az alsósok és felsősök között). Ehhez szükség lehet az órarend átervezésére, de cél, hogy minden felsős osztály heti testnevelés órái maradéktalanul teljesüljenek a jól felszerelt Huzella Tornacsarnokkal kiegészülve.
- Mivel a Huzella iskola két tanítási nyelvű intézmény, a nyelvtanárok egy része mind az alsó, mind a felső tagozaton tanít. A költözés után is biztosítani kell, hogy ezek a pedagógusok mindkét telephelyen jelen lehessenek a kijelölt óráikon. Ennek érdekében órarendi összehangolásra van szükség: például blokkokban szervezzük meg az alsós és felsős nyelvórákat, hogy a tanár fél napot az egyik épületben, majd a másik fél napot a másik telephelyen tölthessen, vagy bizonyos napokon az egyik, más napokon a másik telephelyen tanítson. Az óráközi szünetek beszámításával, esetleg lyukas óra biztosításával reális átérési időt kell hagyni, hogy a pedagógus átérjen egyik helyszínről a másikra. Szükség esetén a két épület közötti gyors kommunikáció (pl. iskolai mobiltelefon vagy belső kommunikációs rendszer) is biztosított lesz, hogy a nyelvtanárok váltását, esetleges késését kezelni tudjuk. Fontos tárgyi feltétel továbbá, hogy mindkét épületben megfelelően felszerelt nyelvi tantermek álljanak rendelkezésre (szótárak, digitális eszközök, projektor stb.), így a tanároknak csak a saját tananyagaikat kelljen magukkal vinniük egyik helyről a másikra. Ezzel a szervezéssel garantáljuk, hogy a kéttannyelvű oktatás színvonala ne sérüljön, a

diákok pedig észrevétlenül, zökkenőmentesen vehessenek részt a nyelvórákon, függetlenül attól, hogy épp melyik épületben vannak.

- Reményeink szerint a Jávorka utcai telephely teljes infrastruktúrája készen fog állni a beköltözésre: a tantermek bútorzata (padok, székek, tanári asztalok) megfelelő mennyiségben és minőségben rendelkezésre álljon, a szemléltető eszközöket és projektorokat beszereljük. Gondoskodni kell továbbá az informatikai hálózat összekapcsolásáról a két épület között: internet és iskolai hálózat kiépítése a piarista épületben. Szükség lesz továbbá a piarista telephelyen pedagógiai asszisztens, karbantartói és takarítói jelenlétére is: ezek a személyi feltételek (akár részmunkaidőben) biztosítják, hogy az új épületben felmerülő műszaki problémák, karbantartási feladatok, valamint a napi takarítás, fertőtlenítés folyamatosan megoldott legyen. Ezen személyzet áthelyezését vagy bővítését a költözést megelőzően meg kell tervezni. Fontos, hogy a tanulók étkeztetése is megoldott legyen. Az első évben még nem fog működni az új helyszínen a konyha, ezért ki kell alakítani az étkezés rendjét: a diákok jól szervezett átkísérését ebédidőben a Petőfi utcai étkezőbe.

A költözés következményei az iskola irányítási struktúrájára

A két telephelyes működés bevezetése az iskola irányítási struktúrájában részleges átalakulást igényel. Bár a vezetés földrajzilag megoszlik majd a Petőfi Sándor utcai épületek és a Jávorka utcai telephely között, továbbra is biztosítani kell az egységes, közös stratégiai irányítást. Az intézmény egy szervezet marad, egy igazgató vezetésével, így a stratégiai döntések, a pedagógiai program egysége és az iskola arculata közös marad mindkét telephelyen.

Az igazgatói feladatmegosztás a gyakorlatban úgy alakul, hogy az intézményvezető átfogóan felel az egész iskoláért, míg a felső tagozatos igazgatóhelyettes a piarista telephelyen önállóan irányítja a napi operatív teendőket. Ez azt jelenti, hogy a felső tagozaton felmerülő azonnali döntéseket (pl. helyettesítések, órarend operatív módosítások, szülői kérések kezelése adott napon belül) a helyszínen lévő igazgatóhelyettes meghozhatja, a hatáskörébe delegált jogkörökkel élve. Hasonlóképpen az alsó tagozat napi ügyeit a Petőfi utcai épületben maradó alsós igazgatóhelyettes koordinálhatja. E két vezető napi szinten kisebb intézményi egységként működte a rá bízott telephelyet, de minden lényeges kérdésben egyeztetnek az igazgatóval, illetve az általános helyetessel. Így a vezetés bizonyos fokú önállósága kialakul telephelyenként, ami gyorsabb döntéshozatalt eredményez lokális szinten, de a nagy horderejű ügyekben, stratégiai iránymutatásban továbbra is megmarad a központosított vezetés.

Annak érdekében, hogy a két telephely ne szigetelődjön el egymástól, a vezetői testület rendszeres kapcsolattartása kulcsfontosságú. Az igazgató biztosítja, hogy heti rendszerességgel legyenek olyan megbeszélések, ahol mindhárom igazgatóhelyettes jelen van (személyesen vagy online), így a tapasztalatokat, problémákat megosztják, és összehangolják a döntéseket. A közös stratégiai tervezés (például az éves munkaterv, nevelőtestületi értekezletek témái, továbbképzések, programok) továbbra is egységesen történik: ezeket az igazgató fogja koordinálni, bevonva mindkét telephely vezetőit és az általános helyettest. A diákok és szülők felé az iskola egy arculattal, azonos elvekkel kommunikál mindkét helyszínen, hogy érezzék: a Huzella iskola továbbra is egy intézmény, csak több épületben. A közös programokat (pl. tanévnnyitó,

ünnepségek, projektnapok) megőrizzük, ezeket vagy felváltva tartjuk a két telephelyen, vagy szükség esetén együtt az egyik helyszínen, biztosítva a közösség egységét.

A Petőfi Sándor utcai főépület továbbra is az iskola hivatalos székhelye és ügyviteli központja marad. Itt működik az iskola központi irodája, itt intézik a gazdasági és pénzügyi adminisztrációt, a tanügy-igazgatási feladatok nagy részét, és itt található az igazgató hivatalos irodája is. Ennek megfelelően a hivatalos iratok, pecsét, archívum továbbra is a székhelyen lesznek elérhetők. A piarista telephelyen lévő iskolatitkár napi szintű adminisztratív munkáját a főépületben dolgozó iskolaigazgatási munkatársakkal összehangolva végzi (pl. a piarista telephelyen begyűjtött igazolásokat, kérelmeket rendszeresen továbbítja vagy digitalizált formában megosztja a főépülettel). A döntéshozatali hierarchia szempontjából a főépület marad a központ: az igazgató itt fogadja a hivatalos megkereséseket, itt tartja a nagyobb értekezleteket. Ugyanakkor az igazgató jelenléte a másik telephelyen is rendszeres lesz, de a székhely intézményként jogilag és szervezetileg is központi marad. Ez a megoldás biztosítja, hogy az iskola igazgatása átlátható maradjon, és a fenntartó, a Dunakeszi Tankerületi Központ felé is egyértelmű legyen a kapcsolattartás: továbbra is egy igazgatóság van, mely két telephelyet fog össze.

Az alapidokumentumok módosításának szükségessége

A felső tagozat új telephelyen való működtetése miatt elengedhetetlen az iskola alapidokumentumainak felülvizsgálata és módosítása. Biztosítani kell, hogy az SZMSZ, a Házirend, a Pedagógiai Program és az Alapító Okirat egyaránt tükrözze a két telephelyes működés tényét és annak részleteit.

- Az SZMSZ-ben pontosítani kell az iskola szervezeti felépítését a két telephely figyelembevételével. Rögzíteni kell a székhely (Petőfi Sándor utca 48.) és a telephely (piarista épület, Jávorka Sándor utca 18.) megnevezését, címét, valamint az egyes telephelyek funkcióját (pl. mely évfolyamok tanulnak ott). Módosítani szükséges a szervezeti egységek leírását: be kell építeni egy „felső tagozat telephelye” egységet, élén a felsős igazgatóhelyettes-sel, és pontosan meghatározni az ő hatás- és jogkörét, felelősségét. Ugyancsak az SZMSZ-ben kell szabályozni a két épület közötti kapcsolattartás formáit: például meghatározni a rendszeres vezetői értekezletek rendjét, a telephelyek közötti információáramlás módját (pl. elektronikus napló közös használata, heti jelentések a telephelyi igazgatóhelyettestől az igazgató felé). Az ügyeleti rendet is ki kell dolgozni mindkét épületre (pl. vezetői jelenlét beosztása). Emellett az SZMSZ tartalmazza az iskolai működés rendjét, amelyben jelezni kell, hogy a tanórai és tanórán kívüli foglalkozások helyszíne az adott évfolyamnak megfelelően változik. Például: az 1–4. évfolyam helyszíne az A, B és C épület, az 5–8. évfolyam helyszíne a piarista telephely, kivéve bizonyos órákat (testnevelés, esetleg közös iskolai projektek), melyek helyszínét külön meghatározzuk. Az SZMSZ módosítását a tan-testülettel és a szülői szervezettel is egyeztetni kell, majd fenntartói jóváhagyásra benyújtani.
- A Házirendet frissíteni kell, hogy illeszkedjen a két telephelyes működéshez. Ki kell térni benne a telephelyi sajátosságokra: például szabályozni kell a diákok mozgását a két épület között (különösen a testnevelésórákra való átjárást: mikor és hogyan hagyhatják el a volt piarista épületet, ki felügyeli őket, hová kell megérkezniük a tornacsarnokba). A Házirend

módosításakor rögzíteni kell, hogy a felsős diákok a tanítási idő alatt a piarista telephely területét csak engedéllyel hagyhatják el, és visszaérkezésük után jelentkezniük kell az ügyeletes tanárnál. Emellett a Házirendben frissítjük a létesítmények használatának rendjét: például melyik épületben van ebédelés, könyvtárhasználat, vagy hogyan működik a büfé. Ha a két telephelyen eltérő kezdési időpontok vagy csengetési rend lenne (például a testnevelés órák logisztikája miatt), azt is a Házirendben kell feltüntetni. A diákok fegyelmi ügyeinek kezelését is össze kell hangolni: világossá kell tenni, hogy ugyanaz a fegyelmi bizottság illetékes minden tanulóra, függetlenül attól, melyik telephelyre járnak, de a felsősöknél a telephelyi igazgatóhelyettes kezdeményezheti az eljárást. A módosított Házirendet a diákokkal és szüleikkel is ismertetjük a költözés előtt, hogy mindenki tisztában legyen az új szabályokkal és lehetőségekkel.

- Az iskola Pedagógiai Programját is szükséges átvezetni a változásokon, bár itt inkább tartalmi és szervezési finomhangolásról van szó. A programban meg kell említeni, hogy az oktatás két telephelyen folyik, és ki kell térni arra, hogyan szolgálja ez a megoldás a pedagógiai célok megvalósulását (pl. differenciáltabb nevelés a két tagozaton). Módosítandó rész például a helyi tanterv azon része, amely a tanulók tárgyi környezetét írja le: a testnevelés tantárgy leírásánál jelezzük, hogy a foglalkozások részben a Huzella Tornacsarnokban zajlanak, az informatika oktatásnál megemlítjük az új telephelyi számítástechnika termet stb. A pedagógiai program nevelési fejezetébe beépítjük, hogy a felsős diákok önállóságra nevelését a külön telephely is segíti (pl. 8. osztályosok nagyobb szerepet kaphatnak a telephely életének szervezésében, ezzel is készülve a középiskolára). Esetleg kiegészítjük a programot új elemekkel: mivel a két telephely adta lehetőséggel az alsós-felsős közös projektnapok ritkábban, de célzottabban valósulnak meg, erre külön pedagógiai megoldásokat dolgozunk ki (pl. évente néhány egész iskolás közös program a kapcsolatok erősítésére). A Pedagógiai Programban szükséges továbbá rögzíteni a tehetséggondozás és felzárkóztatás új kereteit is, amelyekhez a bővülő infrastruktúra (külön szakköri termek, korrepetáló szobák mindkét telephelyen) ad segítséget.
- Alapító Okirat: Az iskola alapító okiratának módosítása jogi szempontból elengedhetetlen, hiszen abban szerepelnie kell az intézmény telephelyeinek. Fel kell vezetni az okiratba a piarista épület pontos címét (2131 Göd, Jávorka Sándor utca 18.) mint az intézmény új telephelyét, valamint meg kell határozni az ott folytatott alapfeladatot (általános iskolai nevelés-oktatás 5–8. évfolyam). Az alapító okiratban eddig két telephely szerepelt, ezt módosítani kell a Jávorka utcai telephely adataira. Emellett ellenőrizni kell, hogy az alapító okirat minden kapcsolódó részletet tartalmaz-e: például a telephelyen indítható osztályok számát vagy a maximális tanulólétszámot a bővülés kapcsán. Továbbá, ha a fenntartó részéről bármilyen engedélyhez kötött a költözés (pl. épület használatba vétele, köznevelési regisztráció módosítása), azt is a fenntartóval együttműködve, az alapító okirat részeként kell rendezni. Az alapidokumentum módosításokat a jogszabályi előírásoknak megfelelően végig kell vinni (nevelőtestület véleményezése, fenntartói jóváhagyás, szükség esetén hatósági engedélyezés), hogy a 2025/2026-os tanév kezdetére minden törvényes feltétel adott legyen a két telephelyen való működéshez.

A vezetők és munkaközösségek számára tett javaslatom a heti munkarend kialakítására

Annak érdekében, hogy a két épület közötti kapcsolat és információáramlás folyamatos és zökkenőmentes legyen, a vezetők (igazgató és helyettesek) számára jól szabályozott, heti munkarendet alakítunk ki. Ez a beosztás biztosítja, hogy minden telephelyen legyen vezetői jelenlét, és a kommunikáció rendszeres legyen a vezetőség és a munkaközösségek között.

- Hétfő reggel 8:00 órakor közös vezetői megbeszélés az A épületben, melyen részt vesz az igazgató, valamint mindhárom igazgatóhelyettes. Ezen az operatív értekezleten áttekintjük az előttünk álló hét feladatait, eseményeit mindkét telephelyre vonatkozóan. A megbeszélés után az igazgató és az általános igazgatóhelyettes az A épületben, az alsó tagozatos helyettes a C épületben marad, biztosítva a telephely vezetői jelenlétét, míg a felsős helyettes visszatér a piarista épületbe és ott felügyeli a hétfő délelőtti tanítást. Délután az igazgató kimegy a piarista telephelyre egy rövid bejárásra, egyeztetve a felsős helyettesrel a nap folyamán felmerült ügyekről, valamint személyesen is jelen van a napvégi eseményeknél (pl. délutáni szakkörök indítása, felsős tanárokkal való informális egyeztetés).
- Kedd délelőtt folyamán az igazgató a piarista telephelyen tart fogadóórát a pedagógusok számára és órabejárásokat is végez a felső tagozatos órákon. Ezalatt az alsós és az általános helyettes a Petőfi utcai épületben irányítja a napi munkát, és szükség esetén helyettesíti az igazgatót az alsós ügyekben. A nyelvi munkaközösség értekezletét kedd délutánra időzíti, mivel a nyelvtanárok mindkét épületben tanítanak. Ezt az értekezletet online platformon vagy váltakozó helyszínen tartjuk, hogy minden nyelvtanár részt vehessen rajta, függetlenül attól, éppen melyik telephelyen tanít aznap. Kedd délután így egy közös (alsós-felső) nyelvtanári egyeztetésre kerül sor, ahol megosztják a tapasztalatokat és egységesítik a kéttannyelvű oktatás módszertanát.
- Szerdán az igazgató ismét a székhelyen (A épület) tartózkodik túlnyomórészt, és az alsó tagozatos munkaközösségekkel találkozik (pl. az alsós tanítók munkaközösségével megbeszélést tart a délelőtti órák után, ahol a két telephelyet érintő kérdéseket is érinthetik, mint pl. közös iskolai ünnepek szervezése). A felsős helyettes szerdán is a piarista telephelyen vezeti az ottani munkát; ekkorra ütemezzük például a felsős osztályfőnöki munkaközösség rövid megbeszélését kora délután, ahol az igazgató online módon becsatlakozik, vagy amennyiben szükséges, ezen a napon ebéd után átmegy a piarista telephelyre, hogy személyesen vegyen részt. Szerda délután az iskolavezetés telefonos vagy online formában egyeztet, hogy áttekintsék, minden a terv szerint halad-e mindkét helyszínen.
- A csütörtöki napot az igazgató jellemzően a piarista telephelyen kezdi, részt vesz a felső tagozat életében (akár tanórát látogat, akár diákrendezvényen köszöntőt mond, ha aktuális). Eközben az alsós helyettes az A épületben vezeti az alsó tagozatot. Délutánra ütemezzük a hivatalos heti vezetőségi értekezletet, amelyet csütörtök 15:00 órakor tartunk, váltakozó helyszínen. Például egyik héten a főépületben, a következő héten a piarista telephelyen tartjuk, így mindenki ismeri mindkét környezetet. Ezen a megbeszélésen az igazgató és mindhárom helyettes személyesen jelen van (ha a helyszín éppen távolabb esik egyiküktől, akkor az utazást megtervezzük aznapra úgy, hogy jelen lehessen). A heti vezetői értekezleten átfogóan értékeljük a hét addigi részét, és döntéseket hozunk a következő hét vagy

hónap teendőiről, szükség szerint a munkaközösségek vezetőit is meghívva egy-egy napi-rendi ponthoz.

- A hét utolsó tanítási napján az igazgató általában a főépületben tartózkodik, hogy lezárja az adminisztratív hetet (pl. aláírja a dokumentumokat, egyeztet a gazdasági ügyintézővel). A felsős igazgatóhelyettes délelőtt még a piarista telephelyen van, de péntek délután átjön a főépületbe egy heti záró egyeztetésre az igazgatóval és a másik két helyettessel. Itt átbeszéljük az elmúlt hét eseményeit, a felmerült problémákat, és előkészítjük a következő hét feladatait. E megbeszélés után a vezetők közösen jelzik a tantestület felé (pl. heti hírlevélben vagy a tanári szobai faliújságon, esetleg online platformon) a fontos tudnivalókat, hogy minden kolléga képből legyen mindkét telephely történéseivel kapcsolatban. Péntek délután, a tanítás után tartjuk a munkaközösségek heti/heti váltásos értekezleteit is: például ezen a napon tarthatja meg a matematika-természettudományi munkaközösség az ülését az egyik épületben (a tagok részvételével akár rotációs alapon helyszínt váltva), míg a társadalomtudományi munkaközösség a következő héten tart megbeszélést. A lényeg, hogy péntekenként a pedagógusok is összegeznék tudják a tapasztalataikat szakmai munkacsoportokban, és erre a vezetőség figyelmet fordít, az adott napon valamelyik vezető részt vesz ezeken a megbeszéléseken (az adott munkaközösség munkáját koordináló vezető vagy megbízott).

A heti beosztás mellett kialakítjuk a folyamatos információmegosztás csatornáit is. Naponta a tanítási idő végén a piarista telephely iskolatitkára rövid elektronikus jelentést küld a főépület adminisztrációjának (és cc-ben a vezetőknek) az aznapi fontosabb eseményekről, hiányzásokról, esetleges rendkívüli történésekről. Ugyanígy, a főépületben történt releváns dolgokról (pl. fenntartói üzenetek, szülői megkeresések) értesítik a telephelyi vezetőt. A vezetők közösen használnak egy online naptárat, ahol azonnal jelezni tudnak egymásnak bármit. Heti rendszerességgel (pl. csütörtök délutánonként) közös elektronikus hírlevél megy ki a tantestületnek, mely összefoglalja mindkét épület legfontosabb híreit, teendőit a következő hétre. Emellett havonta egyszer összehívjuk az egész tantestület értekezletét, amelyen minden pedagógus – akár melyik telephelyen tanít is – személyesen részt vesz (ezt a nagy értekezletet a tornacsarnokban vagy az étkezőben tartjuk meg, ahol mindenki elfér). Itt biztosítjuk, hogy a két telephely tantestülete ne szakadjon szét, legyenek közös megbeszélések, tréningek. A munkaközösségek vezetői is feladataik közé kapják, hogy figyeljenek a két épület közötti szakmai párbeszédre: például a felsős matematikatanárok és az alsós tanítók matematikaért felelős tagjai rendszeresen egyeztessenek a tananyag átmenetéről, fejlődéséről.

A fenti heti munkarend és kommunikációs rend betartásával biztosítjuk, hogy a két épületben zajló nevelő-oktató munka teljes összhangban legyen. A vezetők szabályozott jelenléte mindkét helyszínen megakadályozza a „két külön iskola” érzés kialakulását, ugyanakkor lehetővé teszi a hatékony helyi irányítást is. A munkaközösségek és a tantestület egésze számára is adott a rendszeres találkozás és információcsere alkalmát, ami erősíti az intézmény szakmai egységét és együttműködési kultúráját. Ezzel a szervezéssel a Huzella Tivadar Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola a felső tagozat piarista épületekbe költözése után is egységes értékeket képviselő, jól működő, két telephelyen is hatékonyan együttműködő intézmény lesz.

Fenntarthatóság és Ökoiskola

Jelenlegi helyzet és jó gyakorlatok

Iskolánk, a gödi Huzella Tivadar Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola jelenleg Ökoiskola címmel rendelkezik. Az intézmény elkötelezetten működik a fenntarthatóság és környezettudatos nevelés szellemében, amit a mindennapi gyakorlatban is megvalósít. Az Ökoiskola cím elnyerésével – és rendszeres megújításával – iskolánk hivatalosan is részévé vált annak az országos hálózatnak, amelynek célja a környezeti nevelés és a fenntarthatóság pedagógiájának intézményi szintű alkalmazása. Büszkéek vagyunk eddig elért eredményeinkre e téren, hiszen számos hagyomány és program bizonyítja a fenntarthatóság iránti hosszú távú elkötelezettségünket.

- Az iskola területén kiépítettük a szelektív hulladékgyűjtés rendszerét. A folyosókon külön gyűjtőedények (sárgaszákok) szolgálják a papír, műanyag és egyéb újrahasznosítható hulladék elkülönítését. A használt elemek/akkumulátorok gyűjtésébe a tanulók lelkesen bekapcsolódnak. Ezzel nemcsak az újrahasznosítást segítjük elő, hanem a diákok személyes felelősségvállalását is erősítjük a hulladékcsökkentés terén. A fenntartható hulladékgazdálkodás alapelveit már alsó tagozattól kezdve igyekszünk játékos formában átadni a gyermekeknek (pl. interaktív előadások keretében), így a környezettudatos szemlélet a tanulók mindennapi rutinjának részévé válik.
- Hagyományaink közé tartozik az iskolakert gondozása, amely egyszerre szolgál gyakorlati tanulási helyszíneként és közösségi térként. A diákok a pedagógusok vezetésével virágos kerteket tartanak fenn az iskola udvarán, ahol megtanulják a növénygondozás alapjait. Az otthonról hozott, saját kertben termelt zöldségeket, fűszernövényeket a technikaórák keretében felhasználjuk (pl. egészséges ételek készítéséhez), ezzel is tudatosítva a „termőföldtől az asztalig” szemléletet. Az iskolakert program erősíti a diákok természethez fűződő pozitív viszonyát, fejleszti türelmüket és gondoskodó attitűdjüket, valamint szemlélteti a fenntartható gazdálkodás jelentőségét. A kerti komposztáló használatát is megtanulják, miként lehet a szerves hulladékot visszaforgatni a természet körforgásába.
- Minden tanévben megemlékezünk a fontos környezetvédelmi világnapokról, és ezekhez kapcsolódóan iskolai szintű programokat szervezünk. Ilyen például a Föld Napja (április 22.), amikor az önkormányzat szervezésében a város diákjaival közösen ültetünk fákat a település közterületein, és kreatív plakátversenyt rendezünk a fenntarthatósági üzenetekről. A Víz Világnapján (március 22.) tematikus projektnap keretében hívjuk fel a figyelmet a vízincs védelmére, kísérleteket végzünk a víz tisztításáról, és takarékosági tippeket gyűjtünk össze. Részt veszünk az országos Fenntarthatósági Témahéten is, melynek során egy teljes héten át tantárgyakon átvélő feladatokkal, vetélkedőkkel, filmvetítésekkel mélyítjük el a fenntarthatósági ismereteket. Emellett az Európai Mobilitási Hét kapcsán Autómentes Napot szervezünk: ilyenkor arra biztatjuk a diákokat és szüleiket, hogy gyalog, kerékpárral vagy tömegközlekedéssel jöjjenek iskolába, ezzel is csökkentve ökológiai lábnyomunkat. Az ilyen jeles napokhoz kötődő programok fontos szerepet játszanak abban, hogy a környezettudatosság témája folyamatosan napirenden legyen intézményünkben, és változatos élményekkel tegye kézzelfoghatóvá a tanult elveket.

- Diákjaink rendszeresen bekapcsolódnak különféle környezet- és természetvédelmi témájú versenyekbe, amelyeken szép eredményeket is elérnek. Például 2024-ben iskolánk egyik ötödik osztályos csapata megnyerte egy országos online tudásalapú kvízzjáték felső tagozatos kategóriáját a tudatos fogyasztás témakörében.²⁰ A versenyen való részvételt egy felkészítő tanár koordinálta, és a győzelem jutalma egy szakmai előadás („Tudatos Fogyasztás – Kukadiéta”) volt, valamint fenntarthatósággal kapcsolatos ajándécsomag a diákoknak. Hasonlóképpen, tanulóink részt vesznek a Kaán Károly természetismereti versenyen, a Teleki Pál földrajz–földtan versenyen, valamint a regionális környezetvédelmi vetélkedőkön, ahol rendszerint kiemelkedően teljesítenek. Fontosnak tartjuk, hogy a gyerekek ne csak órákon, hanem versenyszituációkban is kamatoztathassák tudásukat és lelkesedésüket a fenntarthatóság iránt. Emellett támogatjuk a diákönkormányzat zöld akcióit is: a tanulók saját kezdeményezésére szerveztünk már iskolai kampányt a műanyag palackok visszaszorítására (kulacsok használatának népszerűsítésével), valamint egy „zöld őrzőjáratot”, melynek tagjai a szünetek után ellenőrzik, hogy le lettek-e kapcsolva a villanyok az üres tantermekben, idén pedig „Zöld nap”-ot tartunk, aminek keretében mindenki zöld ruhában jön iskolába, és a témával kapcsolatos kvízben vesz részt.
- Intézményünk névadója, Huzella Tivadar életműve és szellemisége is inspirálja környezeti nevelési programjainkat. Külön büszkeség számunkra a helyi Huzella-kert mint természeti laboratórium közelsége. A gödi Duna-parton található, történelmi jelentőségű botanikus kert 2022-ben nyitotta meg kapuit a nagyközönség előtt²¹, és iskolánk az elsők között élt a lehetőséggel, hogy a kertet pedagógiai célokra bevonja. Tanulóinkkal rendszeresen látogatjuk a Huzella-kertet: biológiaórákhoz kapcsolódóan terepgyakorlatokat tartunk a tanösvényen, ahol a diákok első kézből ismerhetik meg a Duna-Ipoly mente élővilágát és a természeti rendszerek működését. A kert vadregényes, természetközeli állapota különleges élményt nyújt a gyerekeknek, hiszen saját tapasztalat útján tanulhatnak a honos növényfajokról, az ökoszisztéma sokféleségéről és a természetvédelem fontosságáról. Az iskola és a Huzella-kert közötti partnerség részeként a felső tagozatos diákok egy-egy projekt keretében segítenek a kert gondozásában (pl. invazív fajok visszaszorításában, faültetésekben), miközben a kert szakemberei előadásokat tartanak számukra. Ez a kölcsönös együttműködés nemcsak a tanulók ismereteit mélyíti, hanem erősíti bennük a lokálpatriotizmust és a természeti örökség iránti tiszteletet is.

A fenntarthatóságra nevelés pedagógiai szerepe

A fenntarthatóságra nevelés ma már szerves része a korszerű pedagógiai munkának, különösen egy Ökoiskola esetében. Ennek pedagógiai jelentősége abban áll, hogy a tanulók komplex módon sajátítják el a környezettudatos szemléletet és a felelős állampolgári magatartást. A fenntarthatóság nem pusztán egy tantárgyi téma, hanem olyan átfogó nevelési elv, amely minden tantárgyon és iskolai tevékenységen áthat. Célunk, hogy diákjaink megértsék: a környezeti, társadalmi és gazdasági folyamatok egymással összefüggnek, és csak ezek együttes

²⁰ zoldkovet.hu

²¹ fuveszkert.org

figyelembevételével lehet hosszú távon fenntartható fejlődést elérni²². E szemléletformálás megköveteli az interdiszciplináris megközelítést, a tantárgyakon átívelő tanulást és a kritikai gondolkodás fejlesztését – azaz olyan készségek kialakítását, melyek a 21. századi kompetenciák részét képezik.

A fenntarthatóságra nevelésnek kiemelt szerepe van abban, hogy a jövő nemzedék tagjai környezettudatosan cselekvő állampolgárokká váljanak²³. Az emberiséget sújtó környezeti kihívások (klímaváltozás, biodiverzitás-csökkenés, hulladékválság stb.) megértése és a velük szembeni cselekvési lehetőségek elsajátítása az iskolai nevelés felelőssége is. Ha a tanulók már gyermekkorban megtanulják, hogyan kell tudatosan viszonyulni a természeti erőforrásokhoz, energiát takarékosan használni, hulladékot csökkenteni, illetve empátiákkal viszonyulni embertársaikhoz (a társadalmi igazságosság szempontjait is figyelembe véve), akkor felnőttként nagyobb eséllyel járulnak hozzá egy fenntarthatóbb társadalomhoz. Iskolánk pedagógiai programja ezért hangsúlyozza a fenntarthatóságot: a tanórákon, a tanórán kívüli tevékenységekben és a közösségi nevelésben egyaránt. A projektoktatás, a kooperatív tanulás és a helyi környezeti problémákra reflektáló feladatok mind olyan módszerek, melyekkel a diákok aktív részeseivé válnak saját tanulásuknak és közvetlen környezetük alakításának. Ez a szemlélet fejleszti a diákok problémamegoldó képességét és kezdeményezőképességét, hiszen valódi kihívásokkal szembesülve kell megoldásokat keresniük (legyen az egy iskolai energiamegtakarítási projekt vagy épp egy lakóhelyi szemétszedési akció megszervezése).

Fontos kiemelni a fenntarthatóságra nevelés érték közvetítő szerepét is. Az ilyen oktató-nevelő munka során a gyerekek olyan értékeket tesznek magukévá, mint a felelősség, a tudatosság, az együttműködés és a tiszteletteljes viszonyulás mind a természeti, mind a társadalmi környezetükhöz. Ezek az értékek összhangban állnak az iskola nevelési céljaival és a Nemzeti Alaptanterv által megfogalmazott kompetenciákkal (pl. állampolgári kompetencia, természettudományos kompetencia). A fenntarthatóság pedagógiája lehetőséget ad arra, hogy a tanulók életközeli tapasztalatok révén tanuljanak: a virágos kert gondozása, a hulladék szelektálása az iskola épületében vagy a helyi közösségi projekteken való részvétel mind-mind olyan tapasztalat, amely mélyebb nyomot hagy, mintha csak tankönyvből tanulnák ezeket a témákat. Így fejlődik ki a környezet iránti érzékenységük és az a belső motivációjuk, hogy saját döntéseikkel is pozitív hatást gyakorolhatnak a világra.

Jövőbeli vezetői elképzelésem és fejlesztési terveim

A meglévő alapokra építve a jövőben tovább szeretném fejleszteni iskolánk fenntarthatósági tevékenységeit, hogy az ökotudatos szemlélet még átfogóbban érvényesüljön intézményünkben.

- Az iskola felső tagozata hamarosan a városban található korábbi szakképző épületekbe költözik. E változás kapcsán kiemelt figyelmet fordítunk arra, hogy az ökoprogramokat és zöld szemléletet az új telephelyen is maradéktalanul folytassuk és kiterjesszük. Ennek érdekében a költözést megelőzően felmérjük az új épület adottságait, és gondoskodunk róla,

²² folyoiratok.oh.gov.hu

²³ oktatas.hu

hogy ott is rendelkezésre álljanak a szelektív hulladékgyűjtés feltételei (külön gyűjtőedények, megfelelő tájékoztató feliratok). Ugyanígy biztosítjuk, hogy a piarista épületben is legyenek zöld sarkok és növényekkel díszített terek, melyek a korábbi iskolai épületben már meglévő hangulatot tovább viszik. A felső tagozatos diákok számára – akik életkori sajátosságaik miatt egyre inkább megértik a fenntarthatóság globális összefüggéseit – az új helyszínen is indítunk környezeti szakkört vagy Öko-munkacsoportot, amely összefogja a diákok zöld tevékenységeit. Fontos, hogy a váltás ne megtörje, hanem erősítse az ökoiskolai folytonosságot: a felsős diákok példamutatása és tudása átöröközhető az alsó tagozatosokra, így az ökokultúra egységes marad az iskola egészében, függetlenül attól, hogy fizikailag két külön épületben folyik a nevelés. Az új telephelyen szoros kapcsolatot kívánunk kialakítani az intézmény fenntartóival is annak érdekében, hogy támogatásukkal további infrastruktúrabeli fejlesztéseket valósíthassunk meg (például kerékpártárolók létesítése a fenntartható közlekedés ösztönzésére, vagy egy közös iskolakert kialakítása, a Duna part tisztán tartása). E lépések biztosítják, hogy az Ökoiskola program iskolánk minden egységében jelen legyen, és a költözés ne csak logisztikai, hanem szemléletbeli előrelépést is jelentsen.

- Tovább szeretném mélyíteni a fenntarthatósági tartalmak integrációját a tantervi órákba. Ennek keretében ösztönözném pedagógusainkat, hogy minden tantárgyban jelenjenek meg a fenntarthatóság szempontjai, ahol releváns. Például a nyelvórákon a diákok dolgozhatnak fel környezetvédelemmel kapcsolatos szövegeket idegen nyelven, a matematikaórán valódi adatokat (pl. az iskolai energiafogyasztás számait) elemezhetnek statisztikák formájában, történelemből megismerhetik a fenntartható fejlődés gondolatának kialakulását, irodalomból pedig olyan műveket is elemezhetnek, amelyek az ember és természet viszonyáról szólnak. A tantestület számára belső műhelymunkákat tervezek, ahol közösen kidolgozhatunk jó gyakorlatokat és óravázlatokat a fenntarthatóságra nevelés témaköreinek beépítésére. Továbbá minden félévben legalább egy iskolai projektet tartunk, amelynek központi témája a fenntarthatóság valamely területe (pl. klímaváltozás, egészséges életmód, fenntartható város). Ilyenkor a diákok korosztályuknak megfelelő projekteken dolgoznak csoportban, majd az eredményeket az iskolaközösség előtt bemutatják. Ezzel fejlődik problémamegoldó és prezentációs készségük, miközben mélyebb ismereteket szereznek a választott témában. Emellett az országos kezdeményezésekhez is csatlakozunk: továbbra is aktív résztvevői leszünk a Fenntarthatósági Témahétnek, a Pénzügyi Tudatosság és Gazdálkodás Hetének (hiszen a pénzügyi tudatosság is része a fenntarthatóságnak), valamint nemzetközi projektekre is bekapcsolódunk (pl. partnerségek fenntarthatósági témákban). Célom, hogy a fenntarthatóság ne különálló projekt legyen csupán, hanem áttörje a tantárgyak falait, és átható módon jelenjen meg a mindennapi tanulásban.
- Zöld közösségi terek kialakítása: A diákjaink sok időt töltenek az iskola közösségi tereiben (folyosókon, könyvtárban, udvaron), ezért ezen terek környezettudatos és inspiráló kialakítása kiemelt feladat. Tervem, hogy az iskola mindkét épületében kialakítunk „zöld sarkokat”: olyan pihenőhelyeket, ahol sok növény, esetleg egy kis beltéri mini-kert vagy akvárium található, illetve a diákok által készített újrahasznosított dekorációk díszítik a falakat. Ezek a terek nemcsak esztétikai funkciót látnak el, hanem szemléletformálók is – a tanulók saját alkotásaikkal (pl. újrahasznosított anyagokból készült művészeti projektek, plakátok a környezetvédelemről) dekorálhatják, így magukénak érzik azt. A 2019-ben elnyert „Let’s Colour” pályázat keretében iskolánk már bizonyította, hogy a közösség bevonásával képes megszépíteni és környezettudatos szellemiséggel megtölteni a környezetét –

akkor a nyeremény festékek felhasználásával a diákokkal közösen varázsoltuk színesebbé az iskola falait. Ezt a lendületet folytatva további közösségépítő akciókat tervezek beleértve falfestményeket fenntarthatósági témájú üzenetekkel, esetleg egy kültéri zöld falfelület vagy iskolai fűszerkert telepítését a bejárat közelében, amelyet az egész iskola gondozhat. Az udvaron kijelölünk egy részt tanulók által örökbe fogadott fák vagy virágágysok számára: osztályonként egy-egy fát ültetnénk, ágyást alakítanánk ki, amelynek gondozásáért az adott osztály felel a tanév során. Így a közösségi tér és a környezet kapcsolatát erősítjük – a diákok látják saját munkájuk eredményét, ami büszkeséggel tölti el őket, és egyben szebbé, zöldébbé teszi az iskola légkörét. Végső célként szeretném, ha az iskola teljes területe – beleértve a két telephelyet – egy nagy “öko-tanulótérre” válna, ahol a környezetbarát megoldások (pl. energiatakarékos világítás, szelektív hulladékgyűjtők, komposztáló) és a természeti elemek (növények, kertek) együttesen vannak jelen, inspiráló példát mutatva a tanulóknak és a látogatóknak.

- A fenntarthatóság egyik kulcsterülete az energiafelhasználás tudatos csökkentése. Vezetőként fontos feladatombnak tekintem, hogy az iskola működése során minimalizáljuk az ökológiai lábnyomunkat, és ebbe a diákokat is bevonjuk. Tervezem egy energia-megtakarítási akcióterv kidolgozását, amely magában foglalja az infrastrukturális fejlesztéseket és az iskolai közösség szemléletformálását is. Szükséges az épület korszerűsítése: energiatakarékos izzók és mozgásérzékelős világítás bevezetése a közösségi terekben, nyílászárók szigetelésének javítása – mindezekkel mérsékelhetjük az energiafogyasztást. Oktató jelleggel létrehozunk egy iskolai „energiafigyelő” rendszert: a diákok egy projekt keretében figyelemmel kísérik az iskola villamosenergia- és vízfelhasználását (akár havi adatokat elemmezve grafikonokon), és javaslatokat tesznek a további megtakarításokra. Az így nyert adatokat visszajelezzük a közösségnek, például egy faliújságon vagy a honlapon közzétéve a „hónap energiajelentését”. Ez transzparenciát teremt és versenyszellemet hozhat: osztályok közötti versenyt is hirdethetünk arra, ki tud több energiát megtakarítani a saját termében (pl. lámpák lekapcsolása, standby üzemmód elkerülése). Az ilyen projektek során a tanulók megtanulják, hogy az energia érték, és takarékoskodni vele közös érdek. A fenntarthatóságra nevelés így kézzelfoghatóvá válik számukra a mindennapokban: látják, hogy apró odafigyeléssel (például, hogy bezárják az ablakot szünetre, leoltják a villanyt) valódi eredményeket lehet elérni.
- Új vezetőként kiemelten fogom ösztönözni és támogatni a diákok saját ötleteit a fenntarthatósággal kapcsolatban. Ennek érdekében létrehozunk egy Ökoiskolai Diákbizottságot vagy “zöld csapatot”, amely különböző évfolyamok képviselőiből áll. Ez a csoport rendszeres találkozókra ötlethet arról, hogyan tehetnénk még zöldebbé iskolánkat, és a legjobb javaslatokat a vezetés elé terjesztheti. Fontos, hogy a diákok érezzék: van beleszólásuk az iskola környezeti ügyeibe, és hogy kezdeményezéseik értékesek. Például, ha a tanulók felvetik, hogy szeretnének az iskola közelében szemétszedő akciót vagy egy biciklis kihívást szervezni, akkor az iskola ehhez eszközöket és szervezési segítséget nyújt. Támogatni fogom diákjaink részvételét külső programokban is, mint amilyen a Duna-Ipoly Nemzeti Park “Ifjú Ranger” kezdeményezése vagy a középiskolásoknak szóló Klímakupa vetélkedő, hogy az általános iskolából kilépve is folytathassák a megkezdett munkát. Év végén szeretném elismerni a legaktívabb “ökodiákokat” – például “Az év öko-nagykövete” díjjal –, ezzel is motiválva a fiatalokat. A tanulói kezdeményezések támogatása azt is jelenti, hogy teret engedek az innovációnak: ha van olyan diákunk, aki mondjuk komposzt WC prototípust fejleszt technika órán, vagy egy applikációt készít a szelektív

hulladékgyűjtés népszerűsítésére, akkor ezeknek az ötleteknek a bemutatására, megvalósítására lehetőséget biztosítok (esetleg versenyekre nevezzük). Hiszek abban, hogy a diákok kreativitása és lelkesedése rengeteg új színt vihet az ökoiskolai programba – feladatom ezt a kreativitást keretbe foglalni és erősíteni. A tanárok mentori szerepet vállalnak ezekben a projekteken, segítve a tervezést és kivitelezést, de meghagyva a diákoknak a vezető szerepet. Így a fenntarthatóságra nevelés nem “felülről lefelé” irányuló folyamat lesz csupán, hanem közös ügy, amelyben mindenki – diák, tanár, vezető – partnerként vesz részt.

- Az iskola fenntarthatósági törekvéseinek sikerét nagyban növeli a külső partnerekkel való aktív együttműködés.
 - Göd Város Önkormányzatával kívánom szorosabbra fűzni az együttműködést a környezetvédelem terén. Tervezzük, hogy az iskola bekapcsolódik a város klímastratégiájába és zöld programjaiba. Például további közös faültetési akciókat szervezhetünk a városvezetés támogatásával, részt vehetünk a helyi parkosítási projekteken, illetve az önkormányzat segítségével oktatási célú fórumokat tartathatunk (pl. meghívjuk a város környezetvédelmi referensét egy előadásra). Az önkormányzattal együttműködve lehetőség nyílna infrastrukturális fejlesztésekre is: kerékpárutak népszerűsítése, iskolánk környékén biztonságos átkelőhelyek létesítése a gyalogos és biciklis diákok számára, vagy akár anyagi támogatás energiatakarékossági beruházásokhoz. Célunk, hogy az iskola aktív szereplője legyen a helyi közösség környezeti erőfeszítéseinek, és példamutató intézményként tekintsen ránk a város.
 - Göd és vonzáskörzete több olyan civil szervezetnek ad otthont, amelyek a környezetvédelem, fenntarthatóság területén tevékenykednek. Ilyen például a Zöld Kör vagy az országos hatókörű Zöld Követ Egyesület, amellyel már volt alkalmunk együtt dolgozni (ők tartottak előadást és kvízzjátékot diákjainknak a tudatos fogyasztásról). Ezekkel a civil partnerekkel formális együttműködési megállapodásokat tervezünk kötni, hogy rendszeresebbé tegyük a közös programokat. Közösen szervezhetünk környezetvédelmi workshopokat, kiállításokat, vagy akár egy helyi Öko-expó jellegű rendezvényt, ahol a diákok bemutathatják projektjeiket a nyilvánosságnak. A civil szervezetek bevonása azért is fontos, mert rajtuk keresztül a diákok közvetlen lakossági akciókban is részt vehetnek (pl. szemétszedés a Duna-parton, madárodúk kihelyezése, adománygyűjtés egy ökológiai ügy érdekében). Az együttműködés keretében vendégelőadókat hívunk: környezetvédelmi szakértőket, ökológusokat, hulladékgazdálkodási szakembereket tartanak interaktív órákat, ezzel bővítve a tanulók látókörét és ismereteit.
 - Mivel iskolánk közvetlen környezetében értékes erdős és vizes élőhelyek találhatók (Duna-part, ELTE Huzella Kert, közeli erdők), fontos partnerként tekintünk az erdészeti szervezetekre és a Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóságára. Az Ipoly Erdő Zrt. (vagy a területileg illetékes erdészet) szakembereivel együttműködve erdei iskola programokat, szakvezetési túrák szervezését tervezem a környező erdőkbe, ahol a gyerekek megtapasztalhatják az erdőgazdálkodás és természetvédelem kihívásait. A Duna-Ipoly Nemzeti Parkkal való kapcsolat keretében rendszeressé tesszük a nemzeti park által kínált környezeti nevelési programokon való

részvételt. Például elvisszük a diákokat a Nemzeti Park látogatóközpontjaiba, részt veszünk a park „Junior Ranger” programjában, és bekapcsolódunk a „Vizes Élőhelyek Napja” rendezvényekbe. Lehetőséget keresünk továbbá közös pályázatokra is, amelyek keretében a nemzeti park szakemberei segítenek egy-egy iskolai mini-projekt megvalósításában (pl. madármegfigyelés az iskola udvarán, bekapcsolódás a „Év fája” mozgalomba stb.). Az erdészetekkel közösen fákat ültetünk az iskola környékén, és egy „fenntartható erdő” című tanulmányi kirándulást tervezünk indítani éves rendszerességgel, ahol a diákok egy erdészet munkáját ismerhetik meg. Ezek a külső szakmai kapcsolatok nemcsak a tanulók élményszerű oktatását támogatják, hanem az iskola szakmai hírnevét is erősítik, hiszen láthatóvá válik, hogy nyitottak vagyunk a partnerségre és a közösségi együttműködésre.

- Tervezem továbbá együttműködés kialakítását közeli középiskolákkal és egyetemekkel is a fenntarthatósági nevelés folyamatosságának biztosítása érdekében. Például szeretném felvenni a kapcsolatot a váci Piarista Gimnáziummal vagy más Ökoiskola címmel rendelkező középiskolákkal, hogy a nálunk végző diákok a későbbiekben is folytathassák a megkezdett projekteket. Egyetemekkel pedig a pedagógusképzés terén, illetve szakmai gyakorlóhelyekként működhetünk együtt, hogy a leendő tanárok is megtapasztalják egy ökoiskola mindennapjait. Emellett nyitott vagyok vállalati partnerek bevonására is: környezettudatos vállalatokkal együttműködve támogatást kaphatunk (anyagilag vagy eszközökkel) egyes projektjeinkhez, cserébe a vállalatok dolgozóit meghívhatjuk önkéntes napokra az iskolába (pl. iskolaudvar rendbetételére). Az ilyen „*school-business*” együttműködések rámutathatnak a diákoknak arra, hogy a gazdasági szereplőknek is felelőssége van a fenntarthatóságban, és pozitív példát mutathatnak (pl. egy cég bemutatja a saját zöld programját a gyerekeknek).

Az összes fent említett új elem és partner bevonása azt a célt szolgálja, hogy iskolánk fenntarthatósági profilja tovább erősödjön, és túlmutasson az iskola falain. Az intézmény így nemcsak haszonélvezője, hanem aktív formálójá is lesz a tágabb közösség zöld törekvéseinek.

Célkitűzés: az öko-szemlélet áthatja az iskola egész működését

A fentiekben részletezett tervek megvalósításával azt szeretném elérni, hogy a fenntarthatóság és az ökotudatos szemlélet az iskola életének minden területét áthassa. Egy valódi ökoiskola nem csak a tanórákon tanítja a környezeti ismereteket, hanem az iskolai élet minden mozzanatában megjeleníti a fenntarthatóság elveit – legyen szó az épület működtetéséről, a diákok étkeztetéséről vagy a kirándulások, táborok szervezéséről²⁴. Ez a holisztikus megközelítés biztosítja, hogy a gyerekek koherens mintákat lássanak maguk körül: azt tapasztalják, hogy amit tanulnak, összhangban van azzal, ahogyan az intézmény működik. Így válik természetessé számukra a környezettudatos magatartás.

²⁴ oktatas.hu

Stratégiai célom, hogy a Huzella Tivadar Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola példaértékű öko-intézménnyé fejlődjön, ahol a fenntarthatóság nem projektek halmaza, hanem a mindennapi kultúra része. A vezetés feladata ennek a kultúrának az ápolása és továbbfejlesztése: biztosítani kívánom a személyi, tárgyi és szervezeti feltételeket ahhoz, hogy minden pedagógus, diák és dolgozó magáénak érezze a zöld törekvéseket. Ha sikerül elérnünk, hogy a fenntarthatósági szempontok beépüljenek minden döntéshozatali folyamatba és tevékenységbe – az óratervektől a beszerzési politikán át a rendezvények szervezéséig –, akkor mondhatjuk igazán, hogy küldetésemet teljesítettem.

Záró gondolat

Hivatásomnak és küldetésemnek tekintem a gödi Huzella Tivadar Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola szolgálatát és fejlesztését. Szilárdan hiszek iskolánk közösségének erejében, és abban, hogy a tantestület, a diákok és a szülők összefogásával kiemelkedő eredményeket érhetünk el. Minden döntésemet és cselekedetemet a pedagógusi hivatás iránti mély tisztelet és alázat határozzák meg. Bizakodva tekintek a jövőbe, mert hiszem, hogy kitartó munkám nyomán egy még sikeresebb iskola jövőjét építjük. Nyitott vagyok az innovációra és a folyamatos megújulásra, mert meggyőződésem, hogy ezek révén tudunk lépést tartani a változó világgal és eredményesen felkészíteni diákjainkat a jövőre. Ezen értékek szellemében kívánom vezetni és szolgálni iskolánk közösségét, hogy diákjaink jövőjét közösen a lehető legszilárdabb alapokra helyezhessük.